

Утвърждавам,
Директор:
/Пл. Иванов/

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В СОУПНЕ ”ФРИДРИХ ШИЛЕР” - РУСЕ

Определение на понятието тормоз

Тормозът може да бъде дефиниран като системно лошо поведение, включващо вербална злоупотреба, психологически натиск или физическо насилие към друг човек. Той включва всякакви системни обиди, коментари или действия и обхваща всевъзможни форми на нелюбезности – от нарицателни, отлъчване и третиране до удряне и ритане, освен реален, може и да е виртуален. **„ИНДИВИДЪТ Е ТОРМОЗЕН ТОГАВА, КОГАТО ТОЙ/ТЯ Е БЕЗЗАЩИТНО ИЗЛОЖЕН ПРОДЪЛЖИТЕЛНО ВРЕМЕ НА МНОГОКРАТНИ И НЕГАТИВНИ ДЕЙСТВИЯ ОТ СТРАНА НА ЕДИН ИЛИ ПОВЕЧЕ ХОРА“.** / Olweus, 1993г./

1. Според характера на самия тормоз, той може да бъде:

- **Физически директен невербален** – когато жертвата е директно нападната;
- **Физически индиректен вербален** – когато насилникът кара друг да нападне неговата жертва;
- **Психически директен вербален** – когато жертвата е обект на обиждане и подигравки от страна на агресора;
- **Психически индиректен вербален** – когато насилникът кара някой друг да обижда и да се подиграва с неговата жертва;
- **Психически директен невербален** – когато тормозещият преднамерено мълчи заплашително, гледа злобно и агресивно жертвата си.

2. Определение на понятието училищен тормоз

Спецификата на училищния тормоз се характеризира със следните белези:

- Агресивно поведение с цел умишлено „да се вреди“.
- Прояви, повтарящи се „многократно и за продължително време“
- Неравномерно съотношение на силите/ най-уязвими са най-малките и най-слабите/

Успешна училищна политика за преодоляване на тормоза е възможна само ако има **устойчиво отношение на неодобрение и своевременни действия** от участниците в учебно-образователния процес.

3. Мерки за противодействие и намаляване на риска от училищния тормоз;

- Изработване на механизъм за противодействие на училищния тормоз , съгласно Заповед на Министъра на образованието, младежта и науката №РД09-611/18.05.2012г.
- Публикуване на механизма за противодействие на училищния тормоз в сайта на училището.
- Извършване оценка на тормоза в училище-анонимна анкета за насилието /в началото и в края на учебната година/
- Включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с училищния тормоз, съгласно План за квалификационна дейност.
- Провеждане на колективни и индивидуални срещи с цел информирание от класните ръководители „Какво е насилие и тормоз и как да го разпознаваме” .
 - сред родители на родителски срещи и в приемното време на класния ръководител
 - сред ученици в час на класа и в приемното време на класния ръководител.

•

4. Начини за противодействие на училищния тормоз

- Избор на координационен съвет, който отговаря за планиране и координиране на усилията за справяне с тормоза

Председател:

Олга Георгиева – ПДАД;

Членове:

1. Жулиета Иванова – педагогически съветник;
 2. Гинка Кръстева – старши учител;
 3. Румяна Сидерова – старши учител
 4. Весела Христова – старши начален учител
 5. Донка Варамезова – старши учител
 6. Сияна Мандажиева – старши учител
 7. Мирослав Стойчев – председател на Училищно настоятелство и родител;
 8. Ива Ташева - ученичка от 12 а клас
- Дейности на ниво класна стая/ паралелка
Съгласно План за час на класа; плана на Педагогическия съветник – разговори и обучителни тренинги за формиране на социални умения
 - Обсъждане на презентация „ Стоп на насилието“
Теми за час на класа /съобразно възрастовите характеристики и спецификата на паралелките по предварително обявен график Педагогическия съветник.
 - Предложение към учениците от всеки клас да направят собствени презентации на тема за тормоза в училище като помолят родител за съвместна работа
 - Дейности на ниво училище:
 - Съгласно Годишен план на училището;

- Обучителни тренинги за класни ръководители и преподаватели за разпознаване на деца претърпели или в риск от насилие.
- Обучение на служители и помощен персонал.
- Насърчаване за споделяне и публикуване на собствен текст на деца претърпели насилие или направили опит „да възстановят щетата“
- Анкета за насилието /представяне резултатите на Педагогически съвет/
- Дейности на ниво родители и училищна общност
 - Обръщение към родителите - с цел да бъдат мотивирани да направят предложения за училищни инициативи и мероприятия за противодействие на тормоза в училище
 - Анкета за родителите в сайта на училището за предложения и идеи за съвместни форми на противодействие на тормоза.

5. Процедури и алгоритъм при установяване на училищен тормоз

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Отговорни лица
Ниско нарушение на правилата	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица	Учител и класен ръководител
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Протокол за тормоз – „възстановяване на щетата“ Разговор с родителите	Класен ръководител
Сериозно- злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето-извършител	Насочване към МКБППМ и полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм; Протокол за тормоз – среща с родителите - Възстановяване на щетата - Включване на учениците в допълнителни програми	Координационен съвет

6. Действия при установяване на училищен тормоз между учениците

Необходимо е умение да се разграничават случаите , когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелска закачка. За целта трябва да се наблюдава поведението на децата и своевременно да научат, че закачката за някой, е неприятна или унижаваща достойнството за някой друг.

ВСЯКА НАМЕСА ИЗИСКВА ВНИМАТЕЛНА ПРЕЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА И НЕЙНАТА ТЕЖЕСТ.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз

- Задължение на **всеки учител** е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.
- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми кл. ръководител.
- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап.

Ако са присъствали други ученици, учителят ясно заявява, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз

- Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или Педагогическия съветник
- Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е ученикът да разбере, че проблемът е в начина на поведение, а не в неговата личност и , че усилията са насочени да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не неговото наказание. **Ключов момент във възстановяването на щетата е самостоятелния избор за това, как да бъде поправена грешката, как да възстанови нарушената ценност.** С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз

- Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден.
- Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.
- Предложение за включване в група за агресивно поведение или социални умения

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите

- Класният ръководител насърчава тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;
- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

7. Училищна система за насочване към други служби регистриране на ситуации на тормоз

Създава се регистър на училището за регистриране на случаи на тормоз между учениците.

Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който е свидетел с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция.

Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с родителя на ученика, учители, педагогическия съветник

Регистърът се съхранява от Педагогическия съветник.

В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“ по местоживее и отдела за „Закрила на детето“, на чиято територия е училището, местните комисии за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

8. Включване на родителите

1. Във всички случаи е необходимо родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията;